

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá ako iniciatívny návrh.

Cieľom návrhu zákona je úprava vybraných ustanovení zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov, zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov a zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tak, aby bolo možné v čase mimoriadnych okolností zabezpečiť na vymedzenom území núdzové prevádzkovanie zariadení potrebných na výkon regulovanej činnosti, núdzové prevádzkovanie sústavy tepelných zariadení alebo ich časti.

Návrhom zákona sa zabezpečuje kontinuita prevádzky takýchto zariadení, keďže v prípade ich odstavenia a dlhodobého prerušenia prevádzky by mohlo dôjsť k ich poškodeniu, čo by malo negatívne vplyvy na dotknutých odberateľov v podobe obmedzenia alebo prerušenia dodávky.

Návrhom zákona sa dopĺňajú kompetencie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) v oblasti vecnej regulácie, spresňujú sa prípady, kedy úrad vykonáva mimoriadnu reguláciu, dopĺňa sa dôvod na zmenu a zrušenie rozhodnutí úradu vydaných regulovanému subjektu, ktorému bolo zrušené povolenie na podnikanie v energetike alebo povolenie na podnikanie v tepelnej energetike, a upravujú sa práva a povinnosti dotknutých účastníkov trhu.

Návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana, vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu a ani žiadne sociálne vplyvy.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v Slovenskej republike, s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

Účinnosť zákona sa navrhuje dňom vyhlásenia.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

Doplnenie kompetencie úradu v oblasti vecnej regulácie v nadväznosti na príslušnú úpravu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike a zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

K bodu 2

Ide o spresnenie prípadov, kedy úrad vykoná mimoriadnu reguláciu. Ide o také mimoriadne okolnosti a situácie, kedy je potrebné iniciovať tento spôsob regulácie za účelom zabezpečenia dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností.

K bodu 3

Doplnenie dôvodu na zmenu a zrušenie rozhodnutí úradu vydaných regulovanému subjektu, ktorému bolo zrušené povolenie na podnikanie v energetike a povolenie na podnikanie v tepelnej energetike.

K bodu 4

Doplnenie splnomocnenia v nadväznosti na navrhovanú úpravu § 69 ods. 2 písm. z) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

K čl. II

Navrhuje sa, aby bolo možné za mimoriadnu situáciu považovať aj narušenie dodávok tepla a tým aktivovať civilnú ochranu obyvateľstva, ktoré by mohlo byť práve takouto situáciou najviac dotknuté.

K čl. III

K bodu 1

Doplňa sa definícia podnikania v tepelnej energetike, aby zohľadňovala skutočnosť, ak niekto v oblasti tepelnej energetiky vykonáva činnosť nie na základe povolenia, ale na základe iného rozhodnutia úradu alebo podľa osobitného predpisu.

K bodom 2 a 3

Z dôvodu rozšírenia rozsahu údajov, ktoré sa uvádzajú v povolení na podnikanie v tepelnej energetike, sa dopĺňajú údaje, ktoré je potrebné zo strany fyzickej osoby alebo právnickej osoby uviesť v žiadosti na vydanie povolenia na podnikanie v tepelnej energetike.

K bodom 4 a 5

Pre zvýšenie transparentnosti v oblasti podnikania v tepelnej energetike sa rozširuje rozsah údajov, ktoré sa uvádzajú v povolení na podnikanie v tepelnej energetike. Sprehľadnia sa tým vzťahy z titulu vlastníctva a užívania sústavy tepelných zariadení. Uvedená úprava zároveň zjednoduší rozhodovanie úradu pri zmene alebo zrušení povolenia na podnikanie v tepelnej energetike. Zverejnenie uvedených informácií zároveň pôsobí preventívne voči laickej i odbornej verejnosti.

K bodu 6

Predkladá sa úprava znenia ustanovení za účelom zjednodušenia procesov v oblasti zabezpečenia zásobovania teplom na vymedzenom území, a to bez ingerencie súdu. Vzhľadom na mimoriadne okolnosti a potrebu núdzového prevádzkovania a zabezpečenia zásobovania teplom na vymedzenom území sa zavádza forma doručovania verejnou vyhláškou v tejto oblasti. Zároveň sa ustanovuje povinnosť, aby vlastník sústavy tepelných zariadení pri zániku povolenia alebo zrušení povolenia informoval úrad o zmene vlastníckeho práva k sústave tepelných zariadení, nakoľko uvedená informácia má zásadný význam pre ďalšie úkony úradu pri rozhodovaní podľa príslušných ustanovení zákona.

K bodu 7

Za účelom zabezpečenia núdzového prevádzkovania sústavy tepelných zariadení a zásobovania teplom na vymedzenom území v čase mimoriadnych okolností sa ustanovujú práva a povinnosti účastníkov právnych vzťahov vrátane pôvodného držiteľa povolenia, vlastníka sústavy tepelných zariadení alebo jej časti, úradom určeného držiteľa povolenia a odberateľa. Zámerom úpravy je zabezpečiť kontinuitu zásobovania teplom a zabezpečenia prevádzky sústavy tepelných zariadení, ktoré by mohli utrpieť škodu, ak by došlo k ich odstaveniu a dlhodobému prerušeniu prevádzky, čo znamená aj následné dopady pre odberateľov tepla vo forme obmedzenia alebo prerušenia dodávky tepla. Súčasťou úpravy je aj ustanovenie o vzťahoch medzi úradom určeným držiteľom povolenia a odberateľom pri úhrade za výkon regulovanej činnosti.

K bodom 8 až 12

S cieľom eliminácie možných aplikačných problémov sa precizuje právna úprava stavu núdze v tepelnej energetike. Súčasne sa priznáva právomoc vyhlásiť stav núdze v tepelnej energetike aj vláde Slovenskej republiky.

K bodu 13

Jedná sa o doplnenie v nadväznosti na vykonané úpravy § 9 zákona, ako aj na prechodné ustanovenia.

K bodu 14

Navrhujú sa prechodné ustanovenia v záujme úpravy postupu pri prebiehajúcich konaniach o zmenu povolenia, ako aj v záujme nastavenia dostatočného časového rámca pre držiteľov povolenia na zosúladenie povolení s požiadavkami novej právnej úpravy.

K čl. IV

K bodu 1

Doplňa sa definícia podnikania v energetike, aby zohľadňovala skutočnosť, ak niekto v oblasti energetiky vykonáva činnosť nie na základe povolenia, ale na základe iného rozhodnutia úradu alebo podľa osobitného predpisu.

K bodom 2 a 3

Pre zvýšenie transparentnosti v oblasti podnikania v energetike sa rozširujú podmienky na vydanie povolenia na podnikanie v energetike fyzickej osobe alebo právnickej osobe, a to uvedenie údajov o vlastníkovi elektroenergetického zariadenia, zariadenia na výrobu, prepravu, distribúciu a uskladňovanie plynu, zariadenia na prepravu pohonných látok alebo ropy, zariadenia na plnenie tlakových nádob alebo zariadenia na rozvod skvapalneného plynného uhlíkovodíka. Navrhovaná úprava sprehľadní vzťahy z titulu vlastníctva a nájmu energetických

zariadení, zároveň zjednoduší rozhodovanie úradu pri zmene alebo zrušení povolenia na podnikanie v energetike.

K bodu 4

Z dôvodu rozšírenia rozsahu podmienok na vydanie povolenia na podnikanie v energetike sa rozširuje aj rozsah údajov, ktoré sa uvádzajú vo výroku rozhodnutia o vydaní povolenia na podnikanie v energetike. Zverejnenie uvedených informácií pôsobí preventívne voči laickej i odbornej verejnosti.

K bodu 5

Ide o spresnenie platnej právnej úpravy v rozsahu konkretizácie a časového ohraničenia plnenia povinnosti držiteľa povolenia v oblasti zmeny v povolení.

K bodu 6

Doplnenie dôvodu na zrušenie povolenia na skutkovo rovnakom základe, ako to je v prípade platnej právnej úpravy v oblasti podnikania v tepelnej energetike.

K bodu 7

Za účelom zabezpečenia núdzového prevádzkovania zariadení potrebných na výkon regulovanej činnosti na vymedzenom území v čase mimoriadnych okolností sa ustanovujú práva a povinnosti účastníkov právnych vzťahov vrátane predchádzajúceho prevádzkovateľa, vlastníka zariadení potrebných na výkon regulovanej činnosti, prevádzkovateľa, ktorému vznikla povinnosť prevádzkovania a zabezpečenia regulovaných činností, a odberateľa. Zámerom úpravy je zabezpečiť kontinuitu prevádzkovania zariadení potrebných na výkon regulovanej činnosti, ktoré by mohli utrpieť škodu, ak by došlo k ich odstaveniu a dlhodobému prerušeniu prevádzky, čo znamená aj následné dopady pre odberateľov. Súčasťou úpravy je aj ustanovenie o vzťahoch medzi úradom určeným prevádzkovateľom zariadení potrebných na výkon regulovanej činnosti a odberateľom pri úhrade za výkon regulovanej činnosti. Zároveň sa ustanovuje povinnosť, aby vlastník zariadení pri zániku povolenia alebo zrušení povolenia informoval úrad o zmene vlastníckeho práva k zariadeniam, nakoľko uvedená informácia má zásadný význam pre ďalšie úkony úradu pri rozhodovaní podľa príslušných ustanovení zákona.

K bodu 8

Z dôvodu ochrany odberateľov tepla sa navrhuje doplnenie povinnosti dodávateľa plynu, a to dodávať plyn koncovému odberateľovi plynu, ktorý plyn využíva na výrobu tepla a dodávku tepla. Navrhovaná úprava zároveň zamedzí predražovaniu ceny za nákup plynu.

K bodom 9 až 11

Jedná sa o doplnenie ustanovení v nadväznosti na vykonané úpravy zákona.

K bodu 12

Navrhujú sa prechodné ustanovenia v záujme úpravy postupu pri prebiehajúcich konaniach o zmenu povolenia, ako aj v záujme nastavenia dostatočného časového rámca pre držiteľov povolenia na zosúladenie povolení s požiadavkami novej právnej úpravy.

K čl. V

Vzhľadom na skutočnosť, že je potrebné urýchlené uvedenie navrhovaného zákona do praxe, navrhuje sa účinnosť zákona dňom vyhlásenia.